

DE IMPACT VAN CHATGPT OP JURIDISCHE BEROEPEN

DE COLLEGA DIE NOOIT IETS VERGEET

De taalrobot ChatGPT lijkt de voorbode van een enorme revolutie in de dienstensector. Als software het papegaaienwerk veel sneller en misschien even goed kan doen als de eerste de beste bediende, hoe ziet de toekomst van het kantoorwerk er dan uit? Trends werpt een blik in de toekomst, met de juridische beroepen als voorbeeld. STIJN FOCKEDEY

De fel gehypte taalrobot ChatGPT verbaast iedereen door vlot en zelfverzekerd te antwoorden op complexe vragen, al blijken de bronnen en feiten vaak verzonden. ChatGPT produceert antwoorden door wiskundig te redeneren welke woorden het beste bij elkaar horen en dat gaat regelmatig de mist in. In de Verenigde Staten slaagde ChatGPT wel voor een schriftelijk examen in een rechtenopleiding, al was het niveau dat van een zeer middelmatige student. Sommigen zijn ervan overtuigd dat de technologie veel meer kan betekenen. De techondernemer Joshua Browder bood 1 miljoen dollar voor de eerste advocaat die het aandurfde om met een Bluetooth-oortje te pleiten voor een Amerikaanse rechtbank. De advocaat moest louter het doorgeefluik zijn. De argumenten zouden komen van ChatGPT, geassisteerd door de chatbot van [Browders Donot-pay.com](https://www.browdersdonotpay.com). Oorspronkelijk was dat een chatbot die hielp parkeerboetes aan te vechten in de VS en Groot-Brittannië. Nu is het een virtuele juridische adviseur. Maar nog voor iemand zich kon aandienen, moest Browder al zijn staart intrekken. De lokale orde van advocaten had bedreigd hem aan te geven. Zich voordoen als een advocaat

is een misdrijf in de VS. De mislukte stunt blijft wel voor beroering zorgen. Verschillende juridische experts, advocaten en specialisten in legaltech - software voor juridische dienstverlening - noemen spontaan de case tijdens een rondvraag over de mogelijke toepassingen van ChatGPT en artificiële intelligentie in hun branche. Want dat Browder met de stunt wou bewijzen dat robots even goede advocaten zijn als mensen, stoort de experts allerminst. Het doet hen integendeel dromen van een revolutie in de juridische dienstverlening. "ChatGPT heeft artificiële intelligentie volledig laten doorbreken in de samenleving. Iedereen heeft er al mee geëxperimenteerd, ook juristen. Maar als we eerlijk zijn, moeten we zeggen dat we nu op het toppunt van de hype zitten. ChatGPT heeft nog te veel gebreken. Zoals met veel andere technologieën gaan we ook nog even door het dal van de ontgoocheling moeten kruipen. Pas nadat de technologie verbeterd is, zullen we voluit de impact te voelen", zegt Rémy Bonaffé. Hij leidt Ask Q, een spin-off van het advocatenkantoor Quinz waar juridische afdelingen tijdelijk personeel kunnen vinden of taken aan uitbesteden.

“Wat al goed werkt, is het deels automatiseren van contracten. Op basis van een vragenlijst kan een ruwe versie gegene-reerd worden die wij dan afwerken” ISHA UPADHYAYA, SIRIUS LEGAL

De robot stelt het contract op

Voor de afhandeling van die opdrachten zetten Bonaffé en zijn team al software in om zaken te automatiseren, maar ChatGPT speelt nu slechts een zeer beperkte rol. "Je mag het bijvoorbeeld geen confidentiële informatie toevertrouwen. Wat je aan ChatGPT voedt, wordt immers door een derde partij

verwerkt, op een manier waarover je totaal geen controle hebt. Maar ik kan me voorstellen dat een jurist af en toe wel eens ChatGPT gebruikt om in heel algemene termen een clauseule te formuleren. Dan geef je geen confidentiële informatie. Wij gebruiken ChatGPT meer in het kader van onze marketing om titels of passages te suggereren, ook vooral als inspiratie. De beperkte toepassing illustreert dat het op dit moment vooral een hype is. Maar Bill Gates heeft het treffend samengevat: 'De impact van technologie wordt op korte termijn overschat, maar op lange termijn onderschat'. Vergeet niet: in de VS is onlangs een advocaat gedagvaard omdat die géén artificiële intelligentie had gebruikt bij het opstellen van een contract. Daardoor was er een fout in geslopen. "Wie vanuit België confidentiële informatie van cliënten aan ChatGPT toevertrouwt, overtreedt wellicht de Europese GDPR-verordening over privacy en databescherming. Een ander probleem is dat de taalrobot vooral getraind is met Amerikaanse bronnen, waarvan je de kwaliteit niet kan controleren. Je moet dus altijd checken of de suggestie van ChatGPT wel conform het Belgische recht is en of ze wel relevant is", zegt Isha Upadhyaya. De stagiair-advocate bij Sirius Legal specialiseert zich in de juridische aspecten van technologie. Daarnaast probeert ze met technologie haar werk en dat van haar collega's te verlichten. "We hebben al de meest uiteenlopende tools getest, en niet alles voldoet aan de verwachtingen. Wat al goed werkt, is het deels automatisch opstellen van contracten. We vertrekken van onze eigen kwalitatieve standaarden en niet van duizenden anonieme contracten online. Op basis van een vragenlijst kan een ruwe versie ge-

nereerd worden die wij dan afwerken. Advocaten verliezen veel tijd met het opzoeken van specifieke clauses of andere informatie. Dat valt grotendeels te automatiseren en daardoor is er meer tijd voor kwaliteitsvol advies."

Data zijn goud

ChatGPT en soortgelijke toepassingen van artificiële intelligentie kunnen juristen dus een onvermoeibare virtuele collega geven met een olifantengeheugen. Ei-

'Het beroep van een jurist zal veranderen. We krijgen veel beter gereedschap en we moeten ermee leren te werken'

REMY BONNAFFÉ, ASK Q

genlijk hebben de grote internationale advocatenkantoren daar al een primitieve versie van. "Ze spenderen miljoenen per jaar aan zoekrobots die enorme archieven ontsluiten", zegt Bonnaffé. "Zo vinden ze bijvoorbeeld snel een obscure passage of precedent terug." Tegelijk wijst dit op een onderbelicht nadeel, dat het enthousiasme fors kan temperen. Voorlopig kunnen vooral grote advocatenkantoren maximaal profiteren van de technologie, door hun financiële slagkracht en de grotere hoeveelheden waardevolle data die ze controleren. Hoe vermijd je als scheiden Belgische speler dat je hetzelfde lot ondergaat als het modeboekje dat tegen Zalando moet concurreren? "Het is zeker mogelijk dat er een pervers systeem ontstaat, waar enkel de happy few profiteren. Maar ik denk dat de technologie met het

potentieel heeft om een meer gelijk speelveld te creëren", zegt Dries Wijnen van [Lawren.io](#). Dat richt zich op de automatisering van repetitieve juridische processen in advocatenkantoren en juridische afdelingen. "In België komt er bijvoorbeeld een publieke databank met alle vonnissen en arresten. In principe zal iedereen dan toegang krijgen tot een grotere hoeveelheid informatie, en met tools zoals ChatGPT kan iedereen die sneller raadplegen en hergebruiken."

Artificiële intelligentie kan advocatenkantoren nog op andere manier helpen, zegt Olivier Sustronck van het advocatenkantoor Mr. Franklin. "Nu zijn we gebonden aan bewaartermijnen voor persoonsgegevens en moeten we vaak bruikbare informatie weggooiden of veel tijd spenderen aan het anonimiseren van documenten", zegt Sustronck, die onder meer gespecialiseerd is in privacy en databescherming. "Artificiële intelligentie zal het eenvoudiger maken om de interne kennis en documenten van het kantoor te ontsluiten en gelijktijdig die documenten anoniem te maken. En dan kunnen die op een correcte manier gebruikt worden als permanente kennisdatabank."

Betere bronnen, betere robots

De komende jaren zal de kwaliteit van de data waarmee taalrobots getraind worden verbeteren, maar ook de kwaliteit van de robots zelf. Want ChatGPT is eigenlijk een verouderde taalrobot. De ontwikkelaar, Open AI, werkt aan een nieuw en beter taalmodel, GPT4, dat bovendien met nieuwere bronnen is getraind. Ook andere AI-specialisten leggen de laatste hand aan even geavanceerde taalrobots. Google lanceerde met Bard

zelfs al zijn concurrent voor ChatGPT. Een hoogkwalitatieve volwaardige robotjurist komt dus steeds dichterbij, maar is dat ook een bedreiging? "Dit zal het recht democratiseren", zegt Bonnaffé. "Je kan al modelcontracten vinden op het internet en taalrobots gaan nog een stapje verder. Je zult betere contracten of opzeggaven kunnen opstellen. Nu moet je voor zulke zaken vaak nog bij een jurist aankloppen. Voor mensen of bedrijven die zich geen jurist kunnen veroorloven, zal dat een enorm verschil maken. Tegelijk denk ik niet dat het aantal juristen zal dalen. Er gaan er volgens mij net meer nodig zijn, omdat technologie ook heel wat andere kansen creëert in de juridische sector. Het beroep zal wel veranderen. We krijgen veel beter gereedschap en we moeten ermee leren te werken."

Concurrentie voor de stagiair

De vraag blijft of iedereen in de sector erop vooruit zal gaan. Misschien hebben taalrobots over vijf jaar al het niveau van een goede stagiair bereikt. De jongeren die nu rechten beginnen te studeren, krijgen dus misschien concurrentie van software. "Dat is een spanningsveld", zegt Bonnaffé. "Het hele systeem draait rond 'uurtje-factuur'. Juniors zijn de meest performante medewerkers omdat ze de kantoren relatief weinig kosten, maar wel even zwaar als een vennoot gefactureerd worden. Maar de kantoren moeten ook investeren in productiviteitsverhogende software, anders komt de winst per vennoot onder druk." Toch moeten advocaten in spe niet wanhopen. "Kantoren vinden nu al moeilijk stagiairs en door de vergrijzing komt de uitstroom uit de advocatuur nu ook echt op

VLAAMS HENCHMAN GEBRUIKT CHATGPT AL IN ZIJN LEGALSOFTWARE

Het Gentse legaltechbedrijf Henchman heeft sinds eind januari ChatGPT in zijn software geïntegreerd. Henchman heeft een tool om snel complexe contracten op te stellen. Het wordt sinds de start in 2020 al gebruikt door een honderdtal klanten, advocatenkantoren en juridische afdelingen, in vijftien landen. "We hebben een plug-in gemaakt voor Microsoft Word. Die geeft suggesties tijdens het schrijven van contracten, of zoekt snel relevante clauses. Dat gebeurt op basis van het digitale archief van de klant gezet wordt", zegt medeoprichter Jorn Vansacker. "Nu bieden we een extra inte-

gratie aan, waarmee gebruikers aan ChatGPT een voorstel kunnen vragen voor een passage of clauseule. We melden uiteraard dat die opdracht verwerkt wordt door een derde partij. ChatGPT krijgt echter geen toegang tot het archief van de gebruiker. Ik zie taalrobots een steeds grotere taak krijgen, omdat ze heel wat papegaaienwerk overbodig maken. Het gaat juristen ook in staat stellen om betere, datagedreven beslissingen te nemen. Denk aan suggesties als '90 procent van dit type contract in jouw archief heeft deze clauseule, moet die er deze keer ook bij'.

gang", zegt Tom Pieters van Advodender en lid van de werkgroep Artificiële Intelligentie - Digitale Innovatie van de Orde van Vlaamse Balies. "We zullen al die technologie nodig hebben om dat op te vangen." "Vergeet niet dat taalrobots zoals ChatGPT nog niet echt betrouwbaar zijn. ChatGPT vindt bronnen of feiten uit, je moet alles controleren. Een ervaren advocaat kan veel makkelijker vertrouwen op zijn parate kennis", vult Nathalie

'Artificiële intelligentie is geen magie. Ze is gemaakt door mensen, met alle fouten of vooroordelen van dien'

NATHALIE SMUHA, KU LEUVEN

Smuha aan. Zij doet onderzoek naar de ethische en juridische aspecten van artificiële intelligentie aan de KU Leuven en werkte mee aan de regelgeving die de Europese Unie voorbereidt over AI. Daarnaast is ze 'of counsellor' verbonden aan het kantoor Quinz. "Het verdienmodel van de jurist zal wel veranderen. Het zal nog meer moeten draaien rond kwalitatief juridisch advies op maat van de cliënten, want met snelle adviesjes ga je het verschil niet maken. Al die nieuwe tools zullen helpen om sneller een ruwe versie op te stellen, maar de personalisering zal altijd nog door een mens moeten gebeuren. Het is dus nog de vraag of het klassieke model van uren factureren daardoor zal veranderen."

"Veel zal ook afhangen van het nieuwe kader", zegt Smuha. De EU bereidt regelgeving voor over het gebruik van artificiële intelligentie, die wellicht pas in 2025 in werking zal treden. Maar dat zijn vrij algemene regels. Per sector zullen meer gedetailleerde afspraken komen. Ik ben nu een buitenbeentje als advocaat die zich specialiseert in artificiële intelligentie, er zullen er nog veel meer nodig zijn. Ik ben dus optimistisch over mijn job, maar de impact op de maatschappij zie ik minder rooskleurig. Onze fascinatie voor tools als ChatGPT mag een gezonde kritische houding niet in de weg staan. De voorlopers in artificiële intelligentie zijn grote spelers die niet per se onze waarden delen. De technologie lijkt nu de hogere klasse te bedreigen, maar dat is slechts schijn. Artificiële intelligentie is geen magie. Ze is gemaakt door mensen, met alle fouten of vooroordelen van dien. De meest kwetsbaren in de samenleving zijn hier nu al vooral de dupe van, en ik vrees dat dit enkel zal toenemen."